

HØRING – UTKAST TIL ENDRINGER I FORSKRIFT OM FILM OG VIDEOGRAM

Film & Kino viser til høringsbrev datert 06.03.2012. Film & Kino som er medlemsorganisasjon for norske kommuner med kinodrift og bransjeorganisasjon for kino- og videobransjen vil med dette avgi høringsuttalelse.

Film & Kino, daværende Kommunale Kinematografers Landsforbund, etablerte Norsk kino- og filmfond i 1970 basert på en frivillig avgift fra norske kinoer. Avgiften ble lovfestet i lov om film og videogram i 1987, samtidig som den ble utvidet til også å omfatte videobransjen. Avgiften til Norsk kino- og filmfond finansierer Film & Kinos virksomhet og oppgaver.

Forskrift om film og videogram angir hvilke oppgaver som skal utføres for avgiftsmidlene som kommer inn til Norsk kino- og filmfond. Disse har ligget til grunn for Film & Kinos virksomhet siden avgiften ble innført. I tillegg har organisasjonen utført oppgaver som tilligger en medlemsorganisasjon, slik som kompetanseheving og myndighetskontakt.

Film & Kino ser det som positivt at departementet nå legger frem et forslag til endringer i forskrift om lov og videogram som oppdaterer forskriftene i forhold til hva som er og bør være dagens situasjon.

Endringsforslag: Bruk av midlene i § 3-2

Departementet foreslår endringer som innebærer lovfesting av nye oppgaver, bortfall av eksisterende oppgaver og noen presiseringer. Film & Kino kommenterer disse slik de er fremstilt i høringsdokumentet:

- Støtte til kopiering og distribusjon. Dette er en formulering som er knyttet til den analoge filmen, der hver enkelt kopi av filmen måtte fremstilles særskilt og til betydelige kostnader (10-15.000 nkr) dersom filmen skulle distribueres til mange kinoer. Film & Kinos støtteordninger for kvalitetsfilm og barnefilm har derfor i stor grad vært knyttet til kopistøtte. Denne type støtteordninger falt bort ved overgangen til digital distribusjon, og er erstattet av oppsetningsstøtte som gis per oppsetning på kino. Det er derfor naturlig at teksten i forskriften endres, slik at den stemmer med dagens situasjon.

Film & Kino finner det naturlig at departementet ønsker å presisere fondets ansvar for import og distribusjon av kvalitetsfilm. Vi mener at også fondets ansvar for import og distribusjon av barnefilm burde presiseres på samme måte. Likedan vil vi peke på at fondet også støtter import og distribusjon av kvalitetsfilm og barnefilm på DVD og Blu-ray Disc. Dette er ikke nevnt i høringsforslaget, men bør høre inn under punktet ”import og distribusjon av kvalitetsfilm ” - og barnefilm (FKs forslag) - i likhet med kinofilmen.

- Støtte til teksting er fjernet fordi det nå er innført krav til obligatorisk teksting av norsk film. Dette er en endring Film & Kino har støttet i tidligere høringsvar. Vi vil også påpeke at det i høringsforslaget benyttes begrepet ”kinofilm” mens denne tekstingen jo følger filmen også når denne utgis på DVD og Blu-ray Disc.

- Filmtiltak for barn og unge og dubbing av film for barn. Dette er oppgaver Film & Kino selv prioriterer. Vi dekker i dag oppgaver for Den kulturelle skolesekken, skolekino med mer og ønsker å fortsette med dette. Vi stiller imidlertid spørsmål ved organiseringen av støtten til de regionale filmsentrene. Film & Kino (fondet) er av departementet pålagt ansvar for prosjektstøtte til de regionale filmsentrenes arbeid for barn og unge. Dette til tross for at filmsentrene får sine øvrige midler over statsbudsjettet og at det i tildelingsbrevet fra departementet presiseres at sentrene skal arbeide for barn og unge innenfor de tildelte midler. Samtidig skal Norsk filminstitutt være departementets rådgiver i saker som gjelder filmsentrene.

Filmmeldingen, St.meld. nr. 22 (2006-2007), foretok en ansvars- og arbeidsdeling mellom aktørene på filmområdet. Film & Kino oppfatter at departementets pålegg om at prosjektmidler til de regionale filmsentrene skal gå fra Norsk kino- og filmfond er et brudd på denne ansvars- og arbeidsdelingen og mener midlene bør tildeles fra statsbudsjettet.

- Departementet foreslår at også teksting og dubbing av film for barn på samisk skal legges til fondet. Film & Kino mener dette er en naturlig utvidelse av det arbeidet vi allerede gjør for teksting og dubbing av film for barn på kino og DVD/Blu-ray Disc.
- Departementet mener Bygdekinoen og filmklubber fortsatt er viktige alternativer til ordinær kinodrift og foreslår å videreføre prioriteringen av støtte til disse tiltakene. Dette er tiltak også Film & Kino har støttet.
- Departementet mener cinematek utenfor Oslo er en alternativ arena for historisk og kunstnerisk verdifull film i de største byene. Departementet begrunner dette med ansvaret Film & Kino har for visning av film og for et bredt repertoar på kinoene. Film & Kino viser til at cinematekdrift utenfor Oslo i hovedsak skjer i egne lokaler, ikke på den lokale kinoen. Filmer som vises på cinematekene inngår ikke i kinorepertoaret.

Også her mener Film & Kino det er brudd med filmmeldingens ansvarsdeling og med de føringer Stortinget tidligere har lagt for organiseringen av cinematek (Budsjett-innst.S nr. 2 (2003-2004). Cinemateket i Oslo drives i dag av Norsk filminstitutt (NFI). Ansvaret for filmarven er lagt til Nasjonalbiblioteket. Cinematekene utenfor Oslo samarbeider både med NFI/cinemateket i Oslo og Nasjonalbiblioteket. Det er ingen naturlig tilknytning mellom cinematekene og Film & Kino. Ansvaret for støtte til cinematekene burde derfor ligge enten i NFI eller i Nasjonalbiblioteket, med midler fra statsbudsjettet.

- Filmfestivaler. Arbeidet med filmfestivaler og støtte til disse faller naturlig inn under Film & Kinos ansvarsområder. Vi finner det derimot ikke naturlig at støtte til Kortfilmfestivalen, som er en knutepunktinstitusjon, skal ligge til fondet. Kortfilmfestivalen bør som andre knutepunktinstitusjoner ligge på statsbudsjettet.

Fondets oppgaver og avgiftsinntektene

Siden 2009 har Kulturdepartementet pålagt Film & Kino nye oppgaver gjennom særskilte avtaler. Dette er til dels oppgaver som ikke står i dagens forskrifter. Film & Kino ser det som positivt at disse avtalene nå erstattes av reviderte forskrifter og at det er kommet inn årlige forskriftsfestede budsjettmøter mellom departementet og Film & Kino.

Bakgrunnen for at departementet la særskilte avtalefestede oppgaver på Film & Kino er å finne i filmmeldingen. Der står det at departementet ” legger til grunn at etter hvert som det settes av tilstrekkelige midler til digitalisering av kinoene, bør deler av avgiftsmidlene til Norsk kino- og filmfond brukes til andre oppgaver på filmområdet. Departementet vil gå inn i drøftinger med Film & Kino om den fremtidige bruken av midlene.”

Da filmmeldingen kom hadde fondsavgiften gjennom flere år vist betydelige økninger. I 2007 var avgiftsinngangen på 95 millioner kroner, det høyeste den noen gang har vært. Siden har imidlertid avgiften sunket betraktelig som følge av at omsetning av dvd har sunket med over 30 prosent. Inntektene til Norsk kino- og filmfond har tilsvarende sunket fra 95 millioner kroner i 2007 til 78 millioner i 2011. For 2012 og 2013 ventes avgiften å synke med ytterligere 4 millioner kroner i året til 70 millioner kroner i 2013, altså et fall på 25 millioner kroner siden 2007 da filmmeldingen ble skrevet.

Film & Kino kan ikke se at departementet i forslaget til endring av forskriften i tilstrekkelig grad har tatt denne situasjonen inn over seg. Resultatet er at det nå ikke lenger er samsvar mellom de oppgaver Film & Kino (fondet) er pålagt og de inntekter organisasjonen tilføres. Film & Kino har derfor i 2011, og i budsjettene for 2012 og 2013, vært nødt til å kutte i alle oppgaver, enten disse er pålagt i forskrift eller i tidligere avtaler.

Dette får ikke bare betydning for organisasjonen og dens virke, men også for alle som er avhengige av tilskudd fra Film & Kino. I budsjettet for 2012 er tilskuddene til filmfestivaler kuttet med tre millioner kroner. I budsjettet for 2013 reduseres tilskuddene både til cinematek og regionale filmfond. Samtidig er Bygdekinoens ruter redusert med 30 spillesteder og 2,5 årsverk. Tidsskriftet Film & Kino er overdratt til andre og organisasjonen er nedbemannet med ytterligere 4 årsverk (til sammen 6,5 årsverk). Dette går selvfølgelig ut over organisasjonens evne til å løse sine oppgaver.

Likedan rammes de virksomheter på filmområdet som får støtte fra Film & Kino. Siden fondets inntekter faller, og etter all sannsynlighet kommer til å fortsette å falle, kommer også overføringene til disse virksomhetene til å bli ytterligere redusert i årene fremover. Det gjør at blant annet filmfestivaler og cinematek utenfor Oslo ikke nyter godt av økningene på statsbudsjettet som følge av Kulturløftet, slik andre virksomheter på kulturområdet gjør. Isteden vil disse virksomhetene oppleve stagnasjon og tilbakegang fordi de finansieres over Norsk kino- og filmfond. Likedan vil viktige filmoppgaver for kvalitetsfilm og barn og unge samt lokale film- og kinotiltak, som nå er prioriterte områder for Film & Kino, måtte kuttes i årene fremover.

Film & Kino mener derfor departementet må bidra til å skaffe samsvar mellom de oppgaver som i forskriften er pålagt fondet og de avgiftsinntektene fondet har. I første rekke mener vi ansvaret for Kortfilmfestivalen, cinematek utenfor Oslo og støtte til filmtiltak for barn og unge ved regionale filmsentre bør tilbakeføres til statsbudsjettet.

Film & Kino vil også peke på at det er viktig å sikre avgiftsinntektene til fondet. Den digitale utviklingen gjør at mye av filmen som ses hjemme lastes ned eller distribueres via kabel. Mange kjøper også film fra utlandet over nettet. Det er viktig at departementet arbeider for å sidestille denne type filmbruk med kjøp og salg av DVD og Blu-ray Disc hva avgifter angår. Både har dette en viktig konkurransemessig side de ulike aktørene imellom og det er viktig for avgiftsinntektene.

Etter at den kommunale konsesjonen for omsetning av videogram falt bort, bortfalt også kommunenes hjemmel for å kontrollere at DVD og Blu-ray Disc som omsettes hos forhandlerne er merket og har betalt avgift. Departementet må tilse at denne type kontroll likevel skjer, slik at man fortsatt sikrer at omsetning av videogram skjer med lovlig merket vare.

Endringsforslag: Prioritering av midlene og styringen av Norsk kino- og filmfond

Departementet foreslår et nytt ledd i § 3-2: *”Departementet kan hvert år peike ut særleg prioriterte saksområder eller slå fast at særskilte omsyn skal vektleggast ved forvaltninga av avgiftsmidlene. Likedan er det foreslått nytt siste ledd i § 3-3: ”Budsjettforslaget, årsrekneskapet og årsmeldinga til Norsk kino- og filmfond skal kvart år leggjast fram for departementet i rimeleg tid før Norsk kino- og filmfond sitt årsmøte”.*

Film & Kino slutter seg til innholdet i disse paragrafene, men legger til grunn at departementet vurderer avgiftsinngangen til Norsk kino- og filmfond før prioriteringene foretas.